

A lelkipásztori fájdalom Jézus példázataiban

Nem értenek meg

Időpont: 1941. március, evangélizációs heti bibliaóra

Helyszín: Sopron, Evangélikus Teológia Otthon

Alapige: Mt 13,10–18.

A tanítványok pedig hozzámenvén, mondának néki: Miért szólasz nékik példázatokban? Ő pedig felelvén, monda nékik: Mert néktek megadatott, hogy érthessétek a mennyek országának titkait, ezeknek pedig nem adatott meg. Mert akinek van, annak adatik, és bővölködik; de akinek nincs, az is elvételik tőle, amije van. Azért szólok velök példázatokban, mert látván nem látnak, és hallván nem hallanak, sem nem értenek. És beteljesedék rajtok Ésaiás jövendölése, amely ezt mondja: Hallván halljatok, és ne értsetek; és látván lássatok, és ne ismerjete: Mert megkövéredett e népnak szíve, és füleikkel nehezen hallottak, és szemeiket behunyták; hogy valami módon ne lássanak szemeikkel, és ne halljanak füleikkel, és ne értsenek szívükkal, és meg ne térjenek, és meg ne gyógyítsam őket. A ti szemeitek pedig boldogok, hogy látnak; és a ti füleitek, hogy hallanak. Mert bizony mondom néktek, hogy sok próféta és igaz kívánta látni, amiket ti láttok, és nem látták; és hallani, amiket ti hallotok, és nem hallották. Ti halljátok meg azért a magvető példázatát.

Felvetődik az a kérdés, alkalmas-e ez a textus, hiszen inkább iskoláskorú gyermekek számára való. Erre felel a 17. vers: „*De bizony mondom néktek, hogy sok próféta és igaz kívánta látni, amit ti láttatok, és nem látták, és hallani, amiket ti hallotok, de nem hallották.*” Ha Jézus így értékelte példázatait, akkor nekünk sem szabad úgy hozzányúlnunk, mint amelyek „már ismereteselek előttünk”. A másik meggondolás az, hogy böjtből időszerű-e Jézus példázatairól beszélni. Látni fogjuk, hogy Jézus példázatai sajátos burkolt beszédek, és talán egyetlen beszéde sem oly mélyről fakadó, mint éppen példázatai. Példázataiban virágnyelvet alkalmaz, amellyel megpróbálja kifejezni azt, ami a szíve mélyén mint fájdalom él. Ez a textus azért is alkalmas tehát, mert böjt idején figyelmeztet arra, hogy Jézus fájdalmait nem szabad csak a böjti időszakra koncentrálni. Jézus szíve fájdalmas volt mindig.

Az első ilyen fájdalom az, hogy nem értenek meg. Úgy látszik, mintha valami homiletikai alapvetést adna csupán, pedig feltárja fájó szívét ebben a pár mondatban, mikor megállapítja: nem értenek meg. Ez tény. És hogy mennyire így van, mutatja, hogy még saját tanítványai sem értik meg. Márk parallel helyén azt olvassuk: „*Amikor magukra maradának, megkérdezék őt a példázat felől*”. Természetes, hogy ez nagy fájdalmat okozott neki. Minden emberben benne van a közlés vágya. És aki a maga életében azt nem tudja kiélni, annak fájdalma hasonlatos a süketnéma fájdalmához. Ez a fájdalom: „Nem értenek meg”, a legszorosabb kapcsolatban van azzal, hogy tehát félreismernek engem. Jézust félreismerték a tanítványok, a barátai. A meg nem értett ember elárul, magára marad, mert félreismerik. Az Úr Jézus Krisztus születésétől kezdve kimondhatatlanul árva volt. Nézzétek meg, milyen árva volt tanítványai között, elfogatásakor vagy a kereszten.

Jézus Krisztus ízig-vérig pedagógus volt. A keresztyénségre senkit és semmit nem lehet ránevelni, de a keresztyénségben lehet nevelni. És ebben van a keresztyén pedagógia nagy értéke. Gondoljuk meg, hogy Jézus a közlés olyan művészetével volt megáldva, amilyennel senki a világon. Az ő beszédei egyformán tudnak szólni a legegyszerűbb tanulatlan és a stílus szépségeiben jártas emberekhez. Mégis hiába szedte össze minden igyekezetét, tapasztalnia kellett azt a tényt, hogy nem értik meg. Voltak fájdalmak, amelyeket nem tudott szó nélkül hagyni. Ezért mondja Mark parallel helyen (Mk 4,13): „*Nem értitek ezt a példázatot? Akkor mimódon értitek meg majd a többi példázatot?*” Vagy (Jn 14,8–9) „*Monda neki Filep: Uram, mutasd meg nekünk az Atyát! Monda neki Jézus: Annyi idő óta veletek vagyok, és mégsem ismertél meg, Filep?*” Valami szent türelmetlenség van benne.

Hát miért fáj neki, hogy nem értették meg? Fájt neki elsősorban a meg nem értés és az, ami miatt nem értették meg. Azt mondja: „*Ezeknek nem adatott meg, hogy értsék*”. Ezt a kijelentést félre lehet érteni. Hiszen ha nem adatott meg, akkor nem lehet nekik szemrehányást tenni. Mint ahogy a zenei hallás sem adatott meg minden embernek, és nem is lehet ezért felelőssé tenni. Matematikai bűvészmutatványokra sem képes minden ember, de az ige megértése mindenkinek megadatott. Bennszülöttek, akikre azt mondják, hogy minden kultúramunka iránt érzéketlenek, csodálatos fogékonyságot tanúsítanak az ige befogadásánál. Hát akkor miért olvassuk, hogy ezeknek nem adatott meg? A megoldás ott van, hogy nem a meg nem adatásnál kezdődött ezeknek az embereknek az értetlensége, hanem azzal fejeződött be. Azért nem adatott meg, mert előzőleg nem akarták, hogy megadassék. A 15. versben világosan meg van mondva, hogy mennyire személyileg is történik ez. Nem hallják, nem értik, mert fülüket bedugták, hogy ne értsék. Tehát Jézus úgy látja, hogy Isten igéjének a megértése nem elméleti, hanem akarati funkció. Ezek egyszerűen nem akarnak megtérni, nem akarnak meggyógyulni. Jézusnak van egy ilyen kérdése: „*Akarsz-e meggyógyulni?*” Ő nagyon jól tudta, hogy van egy sereg ember, aki nem akar meggyógyulni. Hogy nem értik meg, ez akarati funkció, a szívbeli megkeményedés állapota. Bedugják füleiket, hogy ne értsenek, hogy meg ne gyógyítsa őket. Ezért nem értik meg, mert nem akarják megérteni. Ez az, ami neki másodsorban fáj.

Harmadik ok, ami miatt nagyon fáj, hogy nem értik meg, hogy ő látja, mi ennek a következménye. Az lesz az eredménye, hogy nem adatik nekik még egyszer, hogy meghallják Isten igéjét. Azt olvassuk: Akinek nincs, annak nem adatik, csak akinek van, annak adatik. Akinek van valami vágyódás a szívében, aki valamit már kapott, és elfogadott Isten igéjéből, annak adatik, hogy bővülködjen benne. Akinek pedig nincs, az is elvételik tőle, amije van. Ez azt jelenti, hogy Isten igéjét nem lehet következmények nélkül hallgatni. Isten igéje nem tér vissza üresen. Ha engedetlen vagyok, akkor nem adatik meg a megértés, hanem az is elvételik tőlem, amim van. Így lesz a példázat rejtett és világos beszéd egyszerre. Lehet áldás és ítélet egyszerre. Példázatokban beszél Jézus, és ezeket csak azok értik meg, akik egyszer már hajlandók voltak megérteni. Aki egyszer szembehelyezkedett Isten igéjével, lassanként azt tapasztalja, hogy mind távolabb kerül tőle. Egyszer csak aztán elvételik tőle. A mindennapi életben minden pedagógusnak vannak ide vonatkozó tapasztalatai. Vannak tárgyak, amelyeket napról napra kell tanulni. Ha az algebránál hiányoztam, amikor az elsőfokú egyenletről volt szó, akkor ha megfeszülök is, nem tudom a másodfokú egyenletet addig megérteni, amíg vissza nem mentem, és meg nem tanultam az elsőfokút. Vissza kell menni, meg kell keresni, hogy hol voltam engedetlen, hol nem engedtem az igének, hogy most nem értem meg.

Érthető most már, hogy miért fáj Jézus szíve. Minden lelkipásztornak kell ezzel találkoznia. Mennél inkább akarjuk hirdetni az igét tisztán és igazán, annál világosabban kell meglátnunk, hogy nem értenek meg minket. De most az a feladatunk, hogy meglássuk, hányszor kellett Jézus szívének fájnia amiatt, hogy nem értettük meg.

Van Jézus életében a meg nem értésnek öröme is. Lk 2,46–47. A gyermek Jézus templomi kérdezősködései mögött is a meg nem értés volt az indítóok. Vagy Keresztelő János kérdezi: „*Te vagy-e az, aki eljövendő, vagy mást várjunk?*” Hol a két meg nem értés között a különbség? Jézus Krisztus, amikor valamit nem ért meg, akkor közelebb akar jutni az igéhez. Keresztelő János is közelebb akar kerülni, nem pedig távolodni, és ezért okoz kérdése Jézus számára olyan nagy örömet. Ó, hát csak jöjjetek őhozzá mindennel, amit nem értetek, és mondjátok neki: Uram, én ezt nem értem, de meg akarom érteni. És ha szükségesnek tartja, akkor majd megmondja neked. Ha nem, akkor azt mondja, most még nem érted, de majd megérted. Arra azonban mindig rámutat, ha megkövéredett a szíved. Én nem tudom, hogy Isten mit akar cselekedni ezen a héten, de azt tudom, hogy következményei lesznek. Vagy az, hogy adatik nekünk, vagy az, hogy elvétetik tőlünk. De egyszer el kell jutnunk oda, hogy Uram, mindent elvehetsz, csak egyet ne végy el: a te igédet. „*Keresni fognak majd, és nem találnak.*” (Ézs) Isten igéjének hallgatására gyűltünk össze. Fájdalom lesz-e ez, vagy öröm Jézus számára? Rajtunk múlik. „*Akinek van, annak adatik*”.

Ámen